«Особливості електронного декларування в 2022 році»

(*Пошагова інструкція*)

По перше - не відбулося жодних принципіальних змін у декларуванні – а ні у порядку подання, а ні у термінах подачі декларацій, а ні у вимогах до зазначення в декларації об'єктів декларування.

За загальним правилом інформація у декларації про місце роботи та посаду суб'єкта декларування зазначається станом на останній день звітного періоду *(питання 37 Роз'яснень Національного агентства з питань запобігання корупції від 03.02.2021 № 1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»).*

По-друге, залишились чинними та підлягають дотриманню всі нововведення 2020 та 2021 років до декларування, як-то:

зазначення унікального номеру запису в Єдиному державному демографічному реєстрі; зазначення банківських установ, в яких відкриті рахунки суб'єкта

декларування та членів його сім'ї; зазначення об'єктів декларування та членів сім'ї суб'єкта декларування з урахуванням періодів в більшість днів звітного періоду **або 183 дні**.

Оновлені Роз'яснення НАЗК від 03.02.2021 № 3 містять 193 питання з усіх напрямків декларування для забезпечення однакового застосування положень Закону стосовно заходів фінансового контролю:

(https://wiki.nazk.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Rozyasnennya.pdf).

Як повідомляє НАЗК (https://nazk.gov.ua/uk/novyny/zavdyaky-modernizatsiyi-dlya-vhodu-do-reyestru-deklaratsij-mozhna-vykorystovuvaty-vidrazu-dekilka-elektronnyh-pidpysiv/), завдяки модернізації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Реєстр декларацій), яку НАЗК забезпечило у 2020-2021 році, суб'єктам декларування більше не потрібно витрачати додатковий час для зміни кваліфікованого електронного підпису (КЕП).

Адже зараз можливо використовувати **декілька КЕП** для входу до Реєстру за умови, якщо під час формування підписів не змінювалися ідентифікаційні дані декларанта. Серед таких даних: прізвище, ім'я, по батькові та

реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Якщо ваші ідентифікаційні дані у КЕП все ж таки змінилися, для входу до Реєстру декларацій достатньо виконати кілька простих кроків:

1. Зайдіть на сторінку входу до Реєстру https://portal.nazk.gov.ua/login і скористайтеся посиланням «**Я змінив** свій особистий ключ».

2. У полі «Електронна поштова скринька, зазначена в Реєстрі», вкажіть електронну адресу, зазначену у вашому персональному електронному кабінеті та натисніть кнопку «**Вислати код** для відновлення».

3. Зайдіть у поштову скриньку та знайдіть лист «**Зміна** кваліфікованого електронного підпису (КЕП) у Єдиному державному реєстрі декларацій». Для зміни КЕП перейдіть за посиланням.

4. Перейшовши за посиланням, на сторінці зміни кваліфікованого електронного підпису оберіть кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг (КНЕДП), новий особистий ключ, зазначте пароль від нього та натисніть кнопку «**Змінити** кваліфікований електронний підпис (КЕП)».

Що робити якщо змінилися не лише ідентифікаційні дані у КЕП, але і електронна поштова скринька?

У такій ситуації для того, щоб отримати доступ до персонального електронного кабінету в Реєстрі, скористайтеся кнопкою «**Я змінив** поштову скриньку».

Після того, як ви натиснете кнопку, необхідно зробити такі прості дії:

1. Напишіть контактний **номер телефону** зазначений у вашому персональному електронному кабінеті та натисніть кнопку «Змінити Email».

2. Вкажіть **нову електронну адресу** у полі «Нова поштова скринька» та натисніть кнопку «**Змінити** Email».

3. Зайдіть у поштову скриньку та знайдіть лист «**Зміна** електронної пошти у Єдиному державному реєстрі декларацій». Для зміни електронної пошти перейдіть за посиланням.

4. Перейшовши за посиланням, на сторінці зміни електронної поштової скриньки оберіть КНЕДП, особистий ключ, зазначте пароль від нього та натисніть кнопку «Змінити Email».

Що робити, якщо після зміни КЕП при вході до Реєстру виникає **помилка*?***

Помилка **24 —** «Виникла помилка при відкритті особистого ключа (невірний пароль чи ключ пошкоджений) (24)»

Потрібно перевірити чи правильний пароль вказаний у полі «Пароль особистого ключа».

Якщо ви **втратили** пароль доступу до особистого ключа, зверніться до одного із кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг (https://czo.gov.ua/ca-registry) та отримайте **новий** КЕП.

Помилка **51 –** «Сертифікат не знайдено (51)»

Потрібно перевірити чи правильно ви обрали кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, який вам видав кваліфікований електронний підпис (КЕП), у полі «Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг» та повторно здійснити вхід до Реєстру.

Зверніть увагу, що для коректного **зчитування** особистого ключа необхідно встановити на комп’ютері актуальну дату та час.

Якщо ж на екрані з'явилося повідомлення **про помилку** при зміні КЕП, зверніться до служби технічної підтримки НАЗК support@nazk.gov.ua . *Технічна підтримка працює з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 18:00.*

Після оновлення Реєстру декларацій до особистого кабінету декларанта додалося багато зручних функцій. Зокрема, тепер під час роботи з чернеткою усі персональні дані зберігаються та доступні для продовження роботи з документом при використанні іншого браузера, комп'ютера або кваліфікованого електронного підпису (КЕП).

Також при створенні нової декларації на основі попередньої забезпечено перенесення персональних даних суб'єктів декларування до нового документа (https://bit.ly/3ohfS0k).

Щоб коректно користуватися всіма новими функціями, перед початком роботи з Реєстром декларацій дотримуйтеся кількох простих **порад:**

https://nazk.gov.ua/uk/novyny/top-5-tehnichnyh-porad-dlya-roboty-z-reyestrom-deklaratsij/

Порада **№ 1.** Для входу в Реєстр декларацій використовуйте веббраузери без вбудованого VPN. Якщо ви використовуєте VPN, відімкніть його під час роботи з Реєстром декларацій.

Порада **№ 2.** Перевірте, чи опубліковані сертифікати вашого КЕП на сайті кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг, яким вам видано кваліфікований електронний підпис.

Наприклад, якщо ви отримували КЕП у податковій, ці дані можна знайти за посиланням: https://acskidd.gov.ua/certs-crls

Порада **№ 3.** Використовуйте операційну систему та веббраузер, які забезпечуються офіційною підтримкою виробників.

Наприклад, підтримка виробником операційної системи Windows XP була припинена 8 квітня 2014 року, операційної системи Windows 7 – 14 січня 2021 року.

Порада **№ 4.** Переконайтеся, що на вашому комп'ютері встановлено актуальну дату та час.

Порада **№ 5.** Якщо у вас виникли технічні проблеми зі входом до Реєстру декларацій, скористайтеся розділом на сайті НАЗК (https://bit.ly/3ok3NYe). Якщо ви не знайшли відповіді на ваше питання, надішліть лист до нашої технічної підтримки на e-mail: support@nazk.gov.ua .

Попри карантинні обмеження суб'єктам декларування не варто переживати щодо отримання інформації, необхідної для заповнення декларації. **Адже практично всі необхідні дані можна отримати з електронних реєстрів за допомогою кваліфікованого електронного підпису** (https://nazk.gov.ua/uk/novyny/yak-otrymaty-neobhidni-dlya-zapovnennya-deklaratsiyi-dani-onlajn-pid-chas-karantynu/)

Яку саме інформацію можна знайти не виходячи з дому:

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно (https://bit.ly/2zeaaIQ) – містить інформацію, яку необхідно зазначити у розділах 3 «Об'єкти нерухомості» та 4 «Об'єкти незавершеного будівництва» декларації; **Офіційний електронний портал Держгеокадастру** (https://e.land.gov.ua/) – містить відомості про власників та користувачів земельних ділянок, які потрібно зазначати у розділі 3 «Об'єкти нерухомості» та 4 «Об'єкти

незавершеного будівництва» декларації;

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (https://bit.ly/35uO94s) – інформація до розділів 8

«Корпоративні права» та 9 «Юридичні особи, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб'єкт декларування або члени його сім'ї»

декларації;

Електронний кабінет водія (https://bit.ly/2YyQsSw) – інформація знадобиться при заповненні розділу 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби»;

Електронний кабінет на сайті Державної податкової служби України (https://cabinet.tax.gov.ua/) – містить відомості про доходи;

Портал електронних послуг Пенсійного фонду України (https://portal.pfu.gov.ua/) – містить інформацію про нараховану заробітну плату та пенсію;

Укрпатент (https://bit.ly/2xxa7Hk) – інформація щодо зареєстрованих патентів на винаходів, корисних моделей, промислових знаків, яка необхідна для заповнення розділу 10 «Нематеріальні активи».

Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (https://cabinet.smida.gov.ua/) – інформація про номінальну вартість цінних паперів, яка необхідна для заповнення розділу 7 «Цінні папери». Зверніть увагу, що інформація, яка міститься у реєстрах, може бути неповною та періодично оновлюватися.

Щоб ви могли заповнити декларацію швидко та легко, НАЗК забезпечує роботу спеціальних сервісів та інструментів (https://nazk.gov.ua/uk/novyny/do-kintsyakampaniyi-deklaruvannya-zalyshylosya-50-dniv-narazi-podano-71-tys-deklaratsij/).

Якщо у вас виникають будь-які питання щодо заповнення декларації ви можете:

зателефонувати до Контакт-центру НАЗК +38(044)200–06–94.

Консультації надаються в робочі дні з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 18:00; ознайомитися з роз'ясненнями за посиланням: https://bit.ly/3jxbkSu ;

написати за електронною адресою support@nazk.gov.ua стосовно технічних питань.

По-третє, як і раніш з приводу порушень при декларуванні передбачена адміністративна відповідальність у двох випадках:

несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування – частина перша статті 172-6 Кодексу України про адміністративні

правопорушення; подання завідомо **недостовірних відомостей** у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування – частина четверта статті 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення, тобто таких відомостей, які відрізняються від достовірних на суму **від 100 до 500** прожиткових мінімумів для працездатних осіб на 01 січня звітного року. У разі «помилки» більше вказаного розміру буде наступати кримінальна відповідальність, у разі «помилки» на меншу від зазначеного розміру суми повинна наступати дисциплінарна відповідальність.

Слід нагадати, що одні об'єкти вносяться в декларацію лише, якщо їх вартість перевищує певну визначену Законом межу, як то:

цінне рухоме майно суб'єкта декларування або членів його сім'ї, вартість

якого перевищує **100** прожиткових мінімумів *(пункт 3 частини першої статті*

46 Закону); наявні у суб'єкта декларування або членів його сім'ї грошові активи

сукупна вартість яких перевищує **50** прожиткових мінімумів *(пункт 8 частини першої статті 46 Закону);*

фінансові зобов'язання суб'єкта декларування або членів його сім'ї, якщо

розмір зобов'язання перевищує **50** прожиткових мінімумів *(пункт 9 частини*

першої статті 46 Закону), видатки, а також будь-які інші правочини, вчинені у звітному періоді, на підставі яких **у суб'єкта декларування виникає (50 ПМ)** або припиняється право власності, володіння чи користування …, а також виникають фінансові

зобов'язання *(пункт 10 частини першої статті 46 Закону),* а решта зазначаються в будь-якому разі **без врахування** їх вартості, а саме:

об'єкти нерухомості суб'єкта декларування та членів його сім'ї *(пункт 2*

частини першої статті 46 Закону); транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми суб'єкта

декларування та членів його сім'ї *(підпункт «б» пункту 3 частини першої*

статті 46 Закону); цінні папери, нематеріальні активи, що належать суб'єкту декларування

або членам його сім'ї *(пункти 4 та 6 частини першої статті 46 Закону);* отримані доходи суб'єкта декларування або членів його сім'ї *(пункт 7*

частини першої статті 46 Закону).

Крім зазначеного, вважається за необхідне зазначити, що в нині діючій редакції Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»

частина друга статті 20 виглядає наступним чином:

«Посадові особи місцевого самоврядування…, яких притягнуто до відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією …, підлягають звільненню з посади у порядку, визначеному Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Як зазначає Національне агентство із запобігання корупції (НАЗК) в своїй публікації на офіційному сайті (https://nazk.gov.ua/uk/novyny/top-15-typovyh-tehnichnyh-pomylok-yaki-vynykayut-pid-chas-zapovnennya-deklaratsiyi/) через технічні помилки **автоматична система** логічного та арифметичного контролю може визначити вашу декларацію як ризиковану. Тоді НАЗК **повинне** буде розпочати **повну перевірку** вашої декларації.

Пунктом 4 Порядку відбору декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, для проведення їх обов'язкової повної перевірки та визначення черговості такої перевірки на підставі оцінки ризиків, затвердженого Наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 05.05.2020 № 172/20, до третьої черги віднесено «декларації, що мають значення **показника рейтингу ризику декларації**, який дорівнює або перевищує граничний показник, розрахований у встановленому Національним агентством **порядку** в результаті застосування до декларації **правил логічного та арифметичного контролю** декларацій».

Самі Правила логічного та арифметичного контролю декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, **автоматизованої** перевірки зазначених декларацій та їхніх вагових коефіцієнтів затверджені Рішенням національного агентства з питань запобігання корупції ще від 24.10.2017 № 1019, розділ II якого містить 89 позицій правил логічного та арифметичного контролю (Правил контролю), а розділ III - 39 позицій правил автоматизованої перевірки декларацій (Правил перевірки).

Пунктами 3 та 6 **Технічних умов** логічного та арифметичного контролю декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затверджених Наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 01.09.2020 № 281/20, визначені **Базовий** (93 позиції) та **Додатковий переліки невідповідностей** за результатами логічного та арифметичного контролю.

На особливу увагу заслуговує наступне положення вищевказаних Технічних умов: «Відомості з реєстрів та баз даних державних органів, …, органів місцевого самоврядування, які можуть містити інформацію про окремі об'єкти декларування, **отримуються** за допомогою **автоматизованого доступу** відповідно до укладених і затверджених протоколів та меморандумів з володільцями реєстрів та баз даних …» *(примітка до пункту 6 Технічним умов)*.

Виявлені невідповідності у результаті порівняння зазначених в деклараціях відомостей про об'єкти декларування суб'єкта декларування та членів сім'ї суб'єкта декларування з відомостями, що отримані з вищевказаних реєстрів та баз даних, складають додатковий перелік невідповідностей.

З метою недопущення типових помилок, НАЗК вказує 15 найбільш розповсюджених із них. https://nazk.gov.ua/uk/novyny/top-15-typovyh-tehnichnyhpomylok-yaki-vynykayut-pid-chas-zapovnennya-deklaratsiyi/

Помилка № 1 *Розділ 3 «Об'єкти нерухомості».*

Декларант не зазначає права користування об'єктом нерухомого майна, в якому він та/або член сім'ї зареєстрований, однак не володіє ним на праві власності.

Помилка № 2 *Розділ 11 «Доходи, у тому числі подарунки».*

Декларант зазначив себе джерелом доходу замість органу, установи чи організації, яка виплачувала заробітну плату чи інший дохід. Або зазначив себе джерелом доходу, отриманого під час продажу майна, замість вірного джерела — покупця такого майна.

Помилка № 3 *Розділ 3 «Об'єкти нерухомості».*

Декларант не вказує права користування об'єктом нерухомого майна, в якому він та/або член сім'ї фактично проживає, але не володіє ним на праві власності.

Помилка № 4 *Розділ 6 «Цінне рухоме майно — транспортні засоби».*

Декларант зазначив державний номерний знак автомобіля замість ідентифікаційного номеру (VIN-коду).

Помилка № 5 *Розділ 11 «Доходи, у тому числі подарунки».*

Декларант зазначив замість нарахованого доходу (з урахуванням податків і зборів) фактично отриманий (без урахування податків і зборів).

Помилка № 6 *Розділ 3 «Об'єкти нерухомості».*

Декларант зазначає права користування приватним будинком і водночас не зазначає про право користування земельною ділянкою під ним.

Помилка № 7 *Розділ 3 «Об'єкти нерухомості».*

Декларант округлив відомості про загальну площу об'єкта нерухомості.

Помилка № 8 *Розділ 2.1 «Інформація про суб'єкта декларування».*

Декларант невірно визначає себе як суб'єкта у переліку осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище.

Помилка № 9 *Розділ 3 «Об'єкти нерухомості».*

Декларант датою набуття права на об'єкти нерухомого майна зазначає день укладення правочину, замість дати державної реєстрації такого права.

Помилка № 10 *Розділ 9 «Юридичні особи».*

Декларант вказує корпоративні права і не зазначає відповідної інформації в розділі 9 «Юридичні особи, трасти або інші подібні правові утворення, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб'єкт декларування або члени його сім'ї».

Помилка № 11 *Розділи 15, 11, 3.*

Декларант зазначає певний об'єкт в одному розділі й не зазначає пов'язаної з ним інформації в іншому.

Наприклад, у розділі 15 «Робота за сумісництвом суб'єкта декларування» вказано про відсутність об'єктів для декларування, а в розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки» зазначено відомості про отримання доходів у вигляді заробітної плати за іншим місцем роботи.

Або відображення відомостей про придбання об'єкта нерухомості, але відсутність інформації про укладення відповідного правочину. Чи зазначення подарованої нерухомості в 3 розділі «Об'єкти нерухомості», і відсутність інформації про подарунок у розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки».

Помилка № 12 *Розділ 13 «Фінансові зобов'язання».*

Декларант вказує кошти, які були позичені декларантом третій особі в розділі 13 «Фінансові зобов'язання» (що є неправильним), замість вірного розділу 12 «Грошові активи».

Помилка № 13 *Розділ 7 «Цінні папери».*

Декларант зазначає відомості щодо загальної вартості цінних паперів, замість номінальної.

Помилка № 14 *Розділ 6 «Цінне рухоме майно — транспортні засоби».* Декларант не зазначає відомості про транспортні засоби, які «відчужені» на підставі довіреності, однак фактично лишились зареєстрованими за декларантом та/або членом сім'ї.

Помилка № 15 *Розділ 12 «Грошові активи».*

Декларант вносить відомості про наявний грошовий актив у вигляді готівкових коштів, але не зазначає відомості про інші безготівкові активи, оскільки їх розмір не перевищує 50 прожиткових мінімумів (хоча розмір активів рахується сукупно).

Про такий «ризик-фактор» який є однією з підстав початку проведення повної перевірки декларації як «Член сім'ї не надав інформацію» мова йшла на попередньому семінарі.

Деякі з ризик-факторів враховані у електронній програмі виявлення невідповідностей в деклараціях, яка використана на сайті https://declarations.com.ua/ , з яких наразі заслуговують уваги «Є будинок/дача, немає землі» *(пункти 15 Правил контролю та Тех.умов)* та «Не вказано вартість нерухомості/транспортних засобів/іншого цінного рухомого майна, права на які набуто у звітному році» *(пункти 5, 21, 26, 35 Правил контролю, пункти 4, 19, 25 Тех.умов)*.

Вжитим практичним заходом з намагання внести в декларацію відомості про земельну ділянку, яка не має власника, навіть третьої особи, зробити вказане не набулося можливим.

Цікавим з логічної точки зору є визначення ризик-фактором «Є гараж, немає авто» *(пункт 14 Правил контролю)*.

Із-за вказаної великої кількості визначених невідповідностей розглянути їх всі в рамках даного заходу не набувається можливим, у зв'язку із чим пропонується звернути увагу на найбільш актуальні з них:

- в декларації не може бути **не** вказано жодного об’єкта нерухомості, яким володіє/користується суб’єкт декларування *(пункт 3 Правил контролю)*;

- в населеному пункті місця реєстрації суб’єкта декларування у останнього повинен бути наявний у власності/користуванні хоч один об’єкт нерухомості на будь-якому праві *(пункт 2 Правил контролю)*;

- якщо в розділі декларації «Грошові активи» зазначено наявність коштів, розміщених на банківських рахунках, повинен бути вказаний в розділі декларації «Доходи» дохід у вигляді процентів *(пункти 52, 53 Правил контролю, пункти 48, 49 Тех.умов)* та, відповідно і навпаки - якщо вказано отримання доходу у вигляді процентів, повинні бути вказані і грошові вклади;

- якщо в останній декларації у зрівнянні з попередньою декларацією відсутні раніш задекларовані об’єкти декларування, які належали суб’єкту декларування або членам сім’ї суб’єкта декларування (об’єктів нерухомості, транспортних засобів, іншого цінного рухомого майна, цінних паперів, тощо) в розділі декларації «Доходи» повинен бути вказаних дохід від відчуження об’єктів, які «зникли» в останній декларації *(пункти 7, 8, 9 Правил перевірки, пункти 85, 86, 87 Тех.умов),* а також у разі належності об’єкту декларування суб’єкту декларування в розділі «Видатки та правочини суб’єкта декларування» повинен був вказаний відповідний правочин *(пункти 72, 73 Тех.умов)*;

- якщо в останній декларації у зрівнянні з попередньою декларацією з’явилися нові об’єкти декларування, які належать суб’єкту декларування (об’єктів нерухомості, транспортних засобів, іншого цінного рухомого майна, цінних паперів, нематеріальних активів) в розділі декларації «Видатки та правочини суб’єкта декларування» повинен бути вказаний видаток на придбання об’єктів, які «з’явилися» в останній декларації, якщо видаток перевищує 50 прожиткових мінімумів *(пункти 72, 73, 74 Правил контролю, пункти 66, 67, 68 Тех.умов)*, та відповідно навпаки – якщо вказано видаток на придбання/оренду об’єкту декларування, то цей об’єкт декларування повинен бути вказаний у відповідному розділі декларації «об’єкти нерухомості / транспортні засоби/ інше цінне рухоме майно/нематеріальні активи» *(пункти 75, 76, 77, 78 Правил контролю, пункти 69, 70, 71 Тех.умов)*;

- якщо супруг суб’єкта декларування також є суб’єктом декларування обидві декларації повинні повністю співпадати за однаковими позиціями (*пункт 12 Правил перевірки)*;

- якщо суб’єкт декларування став ним до 31 березня повинні повністю співпадати декларації кандидата и перша щорічна декларація за один і той же звітний рік (*пункт 13 Правил перевірки)*;

- відомості декларації повинні збігатися з відомостями, які містяться в:

Держаному реєстрі актів цивільного стану – щодо членів сім’ї суб’єкта декларування *(пункт 14 Правил перевірки)*;

Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно *(пункти 15, 16*

Правил перевірки);

Державному земельному кадастрі – щодо земельних ділянок *(пункти 17, 18 Правил перевірки)*;

Національній автоматизованій інформаційній системі Єдиного державного реєстру Міністерства внутрішніх справ – щодо транспортних засобів *(пункти 21, 22 Правил перевірки)*; такі ж вимоги до суднового реєстру та реєстру повітряних суден –пункти 24-26

щодо доходів:

базах даних Державної фіскальної служби – *(пункти 34, 35 Правил перевірки)*; базах даних Пенсійного фонду України *(пункти 36, 37 Правил перевірки)*; базах даних Міністерства соціальної політики України *(пункти 38, 39 Правил перевірки)*;

Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань *(пункти 32, 33 Правил перевірки)*; Державної архітектурно-будівельної інспекції – щодо об'єктів незавершеного будівництва *(пункти 19, 20 Правил перевірки)*; базах даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку *(пункт 29 Правил перевірки)*; базах даних Державної служби інтелектуальної власності, ДП «Українській інститут інтелектуальної власності» - щодо нематеріальних активів *(пункти 30, 31 Правил перевірки)*.

Таким чином, з наведеного слідують чіткі висновки щодо того, що ваша декларація після подання буде в автоматичному режимі:

1) перевірена на наявність логічних помилок та арифметичну відповідність «всередині» самої поданої декларації;

2) звірена за правилами логічного та арифметичного контролю з попередньою декларацією;

3) звірена з даними державних реєстрів та баз даних.

Для того, щоб полегшити процес декларування НАЗК підготувало повний перелік оновлень, які з'явилися в Роз'ясненнях, по розділах.

https://nazk.gov.ua/uk/novyny/yaki-onovlennya-z-yavylysya-u-roz-yasnennyah-2021-roku/

Розділ 1 «Тип декларації та звітний період»

Декларація «перед звільненням» не подається, якщо особа, яка звільнилася, але упродовж 20 робочих днів прийнята на роботу пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (*пункт 7 Роз'яснень*).

Особи, які переводяться з посади, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, на посаду, яка не пов'язана з виконанням таких функцій (без звільнення), зобов'язані подати декларацію «перед звільненням» та « після звільнення» (*пункт 8 Роз'яснення*). https://bit.ly/2Nf6FZJ

Зміни щодо суб'єктів декларування

Посадові особи відокремлених структурних підрозділів та дочірніх підприємств юридичної особи публічного права є суб'єктами декларування (*пункт 19 Роз'яснення*).

Роз'яснено умови, за яких не поширюються вимоги фінансового контролю на посадових осіб, які здійснюють свою основну діяльність у сфері: соціального обслуговування населення**,** освіти, культури**,** фізичної культури, спорту, науки та охорони здоров'я (*пункти 23, 24, 25, 26, 27, 28 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/37pbyqe.

Розділ 2.2. «Інформація про членів сім'ї суб'єкта декларування»

Вказувати відомості про члена сім'ї, який у звітному періоді помер, не потрібно. Проте, відомості про всі об'єкти декларування, які належали померлому, якими користувався суб'єкт декларування або інші члени його сім'ї більше половини днів звітного періоду або на кінець звітного періоді, підлягають відображенню у відповідних розділах декларації (нерухомість, транспортні засоби тощо) (*пункт 48 Роз'яснення*). https://bit.ly/3at8Bqq

Розділ 3. «Об'єкти нерухомості»

Об'єкт нерухомості, який є зареєстрованим місцем проживання, без закріплення конкретної кімнати, житлової площі, що має індивідуальні ознаки (гуртожиток, військова частина) можна не зазначати (*пункт 78 Роз'яснення*).

Наведено умови, за яких відомості про земельні ділянки не декларуються (*пункти 74, 77 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3u32j8K.

Розділ 4. «Об'єкти незавершеного будівництва»

Якщо декларант придбав квартиру у багатоквартирному будинку, будівництво якого ще не завершене, у разі набуття майнових прав на квартиру він має вказати її у декларації (*пункт 88 Роз'яснення*).

Зверніть увагу, що укладення попереднього договору без укладення основного договору, предметом якого є майнові права на майбутній об'єкт нерухомості, не потрібно зазначати у розділі 4 «Об'єкти незавершеного будівництва» декларації. Така інформація вказується в інших розділах за таких умов: якщо разовий видаток суб'єкта декларування більше 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб на 1 січня звітного періоду (ПМ) – у розділі 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування»; якщо зобов'язання більше 50 ПМ – у розділі 13 «Фінансові зобов'язання» (*пункт 89 Роз'яснення*).

Роз'яснено, як декларувати відомості про цінні папери, право на які набуто внаслідок укладення договору, предметом якого є об'єкт, що будується (*пункт 90 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/2NzNCcm. ***У 2021 році 50 ПМ становили 113 тис. 500 грн.**

Розділ 5. «Цінне рухоме майно (крім транспортних засобів)»

У декларації не зазначаються відомості про цінне рухоме майно, зазначене у декларації попереднього звітного періоду (із зазначенням вартості), якщо у звітному

періоді вартість такого цінного майна не перевищує поріг декларування у 100 ПМ, встановлений для звітного періоду, крім майна, стосовно вартості якого суб'єкт декларування обрав позначку «Не відомо» і не проводив у подальшому його грошову оцінку (*пункт 94 Роз'яснення*). ***У 2021 році 100 ПМ становили 227 тис. 000 грн.** Докладніше: https://bit.ly/37jZdUg.

Розділ 6. «Цінне рухоме майно – транспортні засоби»

Кошти, витрачені на ремонт автомобіля не включаються до його вартості (*пункт 98 Роз'яснення*).

Нерозмитнений транспортний засіб, який належить на праві власності третій особі, але яким суб'єкт декларування або члени його сім'ї користувалися у звітному періоді половину днів звітного періоду або на кінець звітного періоду необхідно зазначати в декларації (*пункт 104 Роз'яснення*).

Службові транспортні засоби не підлягають декларуванню (*пункт 105 Роз'яснення*).

Транспортний засіб, який належить суб'єкту декларування або членам його сім'ї, що перебуває в їх володінні або користуванні (на кінець звітного періоду, або половину днів звітного періоду) підлягає декларуванню незалежно від форми правочину, внаслідок якого набуте таке право (*пункт 106 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/37kxv9I.

Розділ 7. «Цінні папери»

Датою набуття права на пакет цінних паперів одного виду одного емітента, право на який набуто внаслідок укладення декількох правочинів, є дата останнього правочину.

Відомості про різні види цінних паперів одного емітента відображаються у декларації окремо.

Якщо у звітному періоді суб'єкт декларування здійснював операції з купівлі та продажу акцій, відомості про це слід зазначати у розділі 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування», лише якщо розмір разового видатку або вартість предмета одного правочину перевищили 50 ПМ (*пункт 110 Роз'яснення*).

Також у роз'ясненнях зазначено докладніше про те як декларувати акції, які були придбані у суб'єкта декларування за процедурою примусового викупу (*пункт 111, 148 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3jULw2W.

Розділ 8 «Корпоративні права»

Члени кооперативу є носіями корпоративних прав. Якщо розмір внеску до кооперативу у грошовому вираженні та його % неможливо визначити – у відповідних полях декларації необхідно обрати позначку «Не застосовується».

При цьому член кооперативу не може передати іншій особі своє право брати участь в управлінні кооперативом та відповідно передати в управління іншій особі свої корпоративні права в ньому, а отже наявність таких прав не

свідчитиме про порушення обмежень щодо володіння корпоративними правами (*пункт 116 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3puLqjP.

Розділ 10. «Нематеріальні активи»

Вартість криптовалюти зазначається на дату набуття права, а не на кінець звітного періоду (*пункт 122 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/2ZmKymy.

Розділ 11. «Доходи, у тому числі подарунки»

Роз'яснено, як зазначати подарунок або матеріальну допомогу, отримані суб'єктом декларування або членом його сім'ї від декількох осіб, якщо встановити частку кожного неможливо (*пункт 138 Роз'яснення*).

Докладніше: https://bit.ly/3dk2N4i.

Розділ 12. «Грошові активи»

У розділі 12 «Грошові активи» декларації додатково необхідно відображати кошти, які отримані як доходи у звітному періоді, про що зазначено у розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки» декларації звітного періоду за умови, якщо їх залишок на кінець звітного періоду перевищує 50 ПМ.

Не потрібно декларувати грошові активи, сукупна вартість яких не перевищує 50

ПМ, встановлених на 1 січня звітного року (пункт 141 Роз'яснення).

Надано чітке роз'яснення про те, що розуміється під активами у дорогоцінних Кошти, які підлягають стягненню на користь суб'єкта декларування або члена його сім'ї на підставі рішення суду внаслідок завданої ним шкоди, чи з інших підстав, не пов'язаних із невиконанням умов договору, які не були виплачені у звітному періоді не є грошовими активами та декларуванню не підлягають(*пункт 143 Роз'яснення*).

Кошти, які не були сплачені суб'єкту декларування/члену його сім'ї у зв'язку із невиконанням умов укладеного договору або строк сплати яких не настав, не є їхнім грошовим активом, крім коштів, позичених третій особі, відомості про які зазначаються в розділі 12 «Грошові активи» декларації за умов перевищення 50
ПМ (*пункт 144 Роз'яснення*).

Кошти, позичені суб'єктом декларування/членом його сім'ї третім особам, розмір яких визначений рішенням суду, яке набуло законної сили, які не були виплачені (добровільно чи в порядку примусового виконання) у звітному періоді, підлягають відображенню у розділі 12 «Грошові активи» декларації як кошти, позичені третім особам (*пункт 145 Роз'яснення*). При цьому розмір позичених коштів вказується з урахуванням рішення суду.

Докладніше: https://bit.ly/2M3OaXS.

Розділ 12.1 «Банківські та інші фінансові установи, у яких відкрито рахунки суб'єкта декларування або членів його сім'ї»

Необхідно зазначати у декларації всі банківські рахунки, відкриті суб'єктом декларування або членом його сім'ї, у тому числі як суб'єктом підприємницької діяльності (пункт 154 Роз'яснення). Докладніше: https://bit.ly/3bfm30o.

Розділ 14. «Видатки та правочини суб'єкта декларування»

Правочини, які не зумовлюють виникнення або припинення у суб'єкта декларування права власності, володіння чи користування на майно, нематеріальні та інші активи, у декларації не зазначаються.

Наприклад, складення заповіту (оскільки право на спадкування виникає у день відкриття спадщини, тобто після смерті заповідача або оголошення його померлим), правочини з відкладальною обставиною (щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини) (*пункт 158 Роз'яснення*).

Якщо суб'єкт декларування сам знищив своє майно, вартість якого більше 50 ПМ, то у розділі 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування» декларації необхідно вказати відомості про правочин на підставі якого припинилося право на майно. Проте, якщо знищення речі було внаслідок непереборної сили, надзвичайної ситуації, збройного конфлікту, то це не вважається правочином (*пункти 158, 185 Роз'яснення*).

Роз'яснено, що вважається видатком для цілей декларування (*пункт 158 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3qxR464.

Розділ 15. «Робота за сумісництвом суб'єкта декларування»

У розділі 15 «Робота за сумісництвом суб'єкта декларування» декларації необхідно відображати відомості про іншу роботу чи посаду, яку виконує (займає) суб'єкт декларування на підставі трудового договору (контракту), крім основної роботи, яка пов'язана з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (*пункт 163 Роз'яснення*).

Обрання особи депутатом місцевої ради не є сумісництвом. Відомості про це, а також про місце його роботи (крім роботи за сумісництвом) не підлягають відображенню у цьому розділі (*пункт 166 Роз'яснення*).

У розділі 15 «Робота за сумісництвом суб'єкта декларування» декларації не підлягають відображенню відомості про представництво особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, інтересів держави в організаціях, входження таких осіб за своєю посадою до інших державних органів, крім випадків, коли входження таких осіб до інших державних органів здійснюється внаслідок укладення договору (контракту) (*пункт 167 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3u7YhvW.

Р озділ 16. «Членство в організаціях та їх органах»

У розділі 16 «Членство суб'єкта декларування в організаціях та їх органах» декларації не потрібно вказувати відомості про входження (членство) суб'єкта декларування за своєю посадою до інших державних орга нів (*пункт 172 Роз'яснення*). Докладніше: https://bit.ly/3s6o0TH.

Ознайомитися з оновленими Роз'ясненнями можливо за посиланням: https://bit.ly/3qssgfD.

Не зайвим буде також нагадати про необхідність подачі декларації після звільнення (яка подається наступного року після звільнення), з огляду на що є

прохання нагади про це колегам, які звільнилися з міської ради протягом 2021 року та/або більше не перебувають на службі в органах місцевого самоврядування чи на державній службі, або на них не поширюються вимоги Закону України «Про запобігання корупції» з інших підстав.

З огляду на можливість перебоїв у роботі сайту подачі декларацій чим ближче до граничного терміну подачі щорічних декларацій пропонується завершити компанію з декларування 2022р. до 25-го березня.